

BELPUIG

PREMSA
CORTINA

ARTÀ

23 FEBRER 1985

Nº 4 - V EPOCA - ANY XXVI -

REVISTA QUINZENAL

SUMARI:

RUES:

TRES NO, SINO CUATRE
AIXI M'HO CONTA
EN LLUIS BRANCANEVADA
UNA ESPERANÇA:
ARGENTINA
DE LA C. SANT PERE
COL.LABORACIONS
NOTICIARI
XERRIM XERRAM
ESPORTS

RESEMBRA DE PINS

El diumenge dia 17 tal com estava previst, es va fer la resembra de pins i alzines a l'Ermita, organitzada per l'A-juntament.

Foren unes 150 persones entre petits i grans les que es desplaçaren en cotxes portant les eines necessàries per la feina. Els bombers i municipals portaven l'aigua per regar i els arbres.

Passaren el millar els arbres que deixaren sembrats a la muntanya enfront de l'Ermita, i que, si Déu ho vol, dins uns anys els podrem veure grossos, si els piròtecnics ho volen.

REVISTA QUINZENAL
Nº 4 V Epoca 23 febrer 1985

DIRECTOR: Rafel Umbert

CONSELL DE REDACCIÓ

C. Obrador A. Gili
J. Pastor G. Bisquerra
G. Artigues S. Massanet
Fito i Taller de Comunicacions

COLLABORADORS:

P. Ginard M. Morey
J. Mayol P. Obrador
M. Tous J. Ginard
A. Genovart

ADMINISTRACIÓ:

G. Bisquerra A. Gili
A. Esteva A. Esteva
J. Bernat M. Estelrich

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: Sant Salvador, 2 Artà.

IMPRIMEX: Gràfiques Llevant.
Carrer de Ciutat, 55 Artà.

Dipòsit Legal: P.M. 57-1969.

NOTÍCIES DE LA PARRÒQUIA

PARES DELS INFANTS DE PRIMERA COMUNIÓ

Dilluns, dia 14 de març, al saló del Centre Social hi haurà una reunió per tots els pares dels infants que han de fer la Primera Comunió durant aquest any (des d'ara fins a Pasqua del 86). Començarà a les 9 del vespre i pregam l'assistència a tots els interessats.

VISITA DEL BISBE A L'ARXIPRESTAT DE LLEVANT.

Els pròxims dies 9 i 10 de març vindrà el Sr. Bisbe a la nostra comarca per a tenir reunions amb els diversos grups d'Església. Al pròxim número donarem més informació.

EXERCICIS ESPIRITUALS

Organitzats pels Terciaris, hi haurà uns exercicis espirituals oberts a tothom, del 4 al 8 de març. Seran a les Josefines a les 3'30 del capvespre i a les 9 del vespre. Les dirigiran el P. Gori Mateu i el P. Miquel Ramón.

Preguntes de QUARESMA

S'han acabat els darrers dies. Ja hem arraconat les disfresses.

Comença la Quaresma.

La Quaresma potser un temps com els altres.

Però, també potser un temps fort de canvi, d'obrir-nos al Déu que ens parla i ens exigeix. Potser la preparació per a viure la Pasqua.

La Quaresma, temps d'aturar-se i pensar.

* ¿No vivim la vida massa inconscientment, preocupats quasi exclusivament per la feina, pel guanyar doblers, pel comprar coses i... pel "disfrutar"...?

* ¿No és veritat que ens fa pànic el silenci, la soledat, el trobar-nos sols amb nosaltres mateixos i amb Déu, l'Absolut?

* ¿No és veritat que el trui de la vida ens fa tornar sords i no ens deixa sentir i escoltar la veu de Déu, de la pròpia consciència o del seny?

* ¿Som capaços d'aturarnos, de fer un stop dins la nostra vida?

* ¿No tenim temps d'agafar un bon llibre, un bon company i posar-nos a llegir o a parlar amb tranquil·litat, amb cor obert i receptiu?

* ¿No tenim temps per a trobar una hora qualche dia i dedicar-lo a pregar, pensar la nostra vida, a fer balanç...?

* ¿Som capaços d'aturar la tele i dialogar, en família, dels problemes, els projectes, les alegries personals i familiars?

* ¿Seríem capaços, durant aquesta Quaresma, d'agafar l'evangeli i llegir-ne un trosset cada dia i deixar-nos amarar de la seva aigua viva?

La Quaresma, temps d'actuar.
La reflexió seriosa sempre ens portarà a l'acció compromesa.

* ¿Què faig pels qui m'envolten?

* ¿Els considero enemics, competidors, obstacles...o...?

* ¿"Pas" de tots aquells que no em serveixen, que em són inútils?

* ¿Trob temps per a escoltar el qui necessita parlar?

* ¿Com vaig de solidaritat? ¿Quins fets de desprendiment faig o estic disposat a fer?

* ¿Entenc la gratuïtat? ¿Som capaç de dedicar temps o doblers a persones o tasques que no em recompensaran?

* ¿Quina és la meua actitud davant els més pobres, els marginats, aquells que ningú mira perquè no fan mirera?

Potser, sovint, haurem estat molt gelosos en observar els dejunis de la Quaresma, i poc preocupats en fer el gran dejuni quaresmal: despertar del nostre ensopiment i mirar els altres amb les ulls de Jesús, ulls d'amor generós i gratuït.

L'equip parroquial.

NOTICIARI

TROBADA DE PREMSA FORANA.

El passat dia 9 de febrer "BELLPUIG" féu acte de presència a una trobada d'informadors de la premsa forana de Mallorca que tingué lloc a Sant Joan. Hi assistiren el President de la C.A. Sr. Canyelles i el Director General de Presidència Sr. Lozano.

Abans del sopar que ens oferiren, vàrem ésser obsequiats amb una placa commemorativa de les nocés d'Argent de la nostra revista "BELLPUIG" i també al "Perlas y Cuevas" de Manacor.

Acabà l'acte amb unes paraules del President Carles Costa i una allocució del Sr. Canyelles, exhortant a les revistes a perseverar, malgrat les dificultats i incomprendions existents.

"BELLPUIG" agraiex aquesta deferència.

GRUP D'ESPLAI

El passat dia 3, un grup de gent jove, anà d'excursió a Sa Talaia Freda i de passada (com si res) arribarem a S'Ermita de Betlem. A dir veritat fórem poquets, però si vos interessava venir a la pròxima que farem (els primers diumenges de cada mes) estau tots convidats. Si el caminar, en cas de casos, no vos agrada, aqueix grup d'esplai té inten-

Davant la sèrie d'agressions de què ha estat objecte el local social de la revista "S'Arenal" i el cotxe del seu director, en Mateu Florit, la Junta Directiva de "l'Associació de Premsa Forana" i les revistes que publiquin aquesta notícia del setmanari "Felanitx" fan públic el seu rebuig de la violència envers els mitjans de comunicació, alhora que defensen la llibertat d'expressió com a única via per resoldre les diferències de parer.

BELLPUIG S'HI ADHEREIX.

cions de fer tota una sèrie d'activitats de les quals es donarà prèvia informació. Per més informació Dolors Talens i Montserrat Santandreu.

URBANITZACIÓ

BAHIA NOVA serà el nom que durà lo que un temps es va dir "Ravenna". De cada dia es parla més d'aquesta nova urbanització a la que pareix hi haurà lloc per unes 25.000 persones, segons diuen.

TEATRO

S'ha publicat, i diuen, que es Teatro Principal, més ben dit, lo que queda d'ell, s'ha venut, per la quantitat de sis milions i mig de pessetes.

El seu propietari D. Joan Sard cobrarà aquesta quantitat del nostre Ajuntament, i, quan hauran fet el teatre previst, regalarà un milió de pessetes al poble.

"CLUB

DE LA TERCERA EDAD"

Desde hace algún tiempo se está hablando del Club de la Tercera Edad de Artá y, con toda seguridad, se seguirá hablando del mismo; A los no enterados, a los indecisos, a los que esperan ver la marcha del Club, su funcionamiento, es grato informarles que nuestro CLUB DE LA TERCERA EDAD ARTA es ya un hecho, es una realidad, ciertamente está en sus comienzos, está pendiente de la aprobación por el Gobierno Civil de los Estatutos y está pendiente también de que el local que se nos ofreció en su día sea una realidad y quede completamente a nuestra disposición, pero... mientras se realizan los trámites que con los organismos oficiales se están haciendo, ya se procede a la inscripción de socios para saber suficiente para el mantenimiento de la Asociación.

Sería interesante que muchos compañeros, pensionistas por una u otra causa, se unieran a nuestra Asociación, que los que puedan realizar alguna actividad, los que puedan ocupar cargos en la Junta Directiva, no se refugien en conversaciones retóricas de calle o bar que no dan fruto alguno, la Asociación es de todos y para todos, los que puedan hacer algo por ella tienen un compromiso moral de ayudar en su organización y no esperar a recoger los frutos sin hacer esfuerzo alguno.

Compañeros y amigos pensionistas, la Asociación os espera, informaros de los nombres de algunos de los Directivos provisionales y acudir a ellos, os darán respuestas a vuestras preguntas y os afiliarán si es vuestro deseo, OS ESPERAMOS.

"Club Tercera Edad Artá"

A punt d'enviar-lo a la fundació, Pere Pujol contempla el bust del P. Ginard que acaba de realitzar.

Una volta acabat, ho donarà al poble d'Artà, corrent al seu càrrec la feina de les seves mans i les despeses de la mateixa fundació.

XERRIM XERRAM

I VA DE RUES. Grans i petits, tothom ha col·laborat perquè es Carnaval anàs en avant. I no planyem es dobbers. Ses males llengües diuen que enguany hem gastat a prop de tres milions de pessetes. I llavors diuen que hi ha crisi. I un puput.

Els petits quedaren de lo més bé, el Dijous Jarder. La seva rua va ésser molt guapa i variada. Llàstima que no fos anunciada com ses dels grans.

Això l'any qui ve no ha de passar. Pensau que són el futur de ses nostres "RUES".

PREGAM AL QUI PERTOQUI es cuidi un poc de la circulació dels nostres al·lots. Ens referim a la davallada de Can Matemales. Baixen com a coets, amb les bicicletes i un dia hi haurà un accident. Qui tindrà sa culpa?.

Falten indicadors per anar al Talaiot de Ses Païsses. El qui toqui que es mogui.

A la Carretera nova que va a Capdepera han deixat molts de trossos morts.

Què n'hem de fer d'ells (?). Si no els cuiden ben prest seran uns nius de brutor.

RUES: no tres, sino quatre

DIJOURS LLARDER

Enguany hi ha hagut quatre "Rues" al nostre poble. Es ben ver que no ens privam de res.

La primera va ésser el Dijous Llarder al capvespre. Els al·lots dels tres Col·legis d'EGB., es disfressaren, i tots junts voltaren el poble fent una rua que de cada any va més en popa, amb unes disfresses que feren ulls per mirar. I qualque "bossa" qualcú degué buidar. Però valgué la pena. Eren una monada.

El vespre del dijous, es féu una mini RUA, ja que no estava anunciada com els altres anys degut que es passà al diumenge. Així i tot va anar molt animada. No hi hagué un excés de disfressats, però sí, una gran gentada a la vorera dels carrers i a la plaça, on acabà amb una simbombada general i tothom va cantar i beure, vi fins a mitja nit.

DARRER DIUMENGE

Horabaixa de festa va ésser la del diumenge darrer de Carnaval. Tot el poble estava al carrer per veure passar la "RUA" que per primera vegada en molts d'anys, s'ha celebrada en diumenge. Antigament ja l'hi feien, per això hem volgut tornar a les arrels del passat.

A pesar de què no es ves molt clar lo que sortiria, varen ésser a cents els disfressats que sense por es llançaren a l'aventura. Obrint la marxa anaven els al·lots, molts d'al·lots, els quals portaven una pancarta anunciadora de la Rua. Després seguien els majors tocant simbombes, sols o en parelles, i a darrera anaven les comparses i els simbombers. Tancava la Rua la Banda Municipal. L'Ajuntament i els organitza-

dors repartiren paperins i serpentes als disfressats, lo que donà més colorit a la festa. Contra tot pronòstic, la Rua del diumenge per tant fou de vertader èxit. Fins i tot s'hi afegiren disfressats dels pobles veïns, lo qual digué molt a favor. Els carrers estaven plens de gent que mirava i admirava la comitiva. I a la plaça n'hi cabien. Els elogis foren molts i per a tothom.

Finalitzà la Rua amb simbombades i balls i cants a damunt la plaça nova durant una llarga estona, i fins a rabentar.

Una vertadera festa que esperam tenguí continuació durant molts d'anys en aquest diumenge darrer de Carnaval.

DARRER DIA

Exit multitudinari el conseguit a la "RUA" del darrer dia de Carnaval. Ni els més vells de la Vila recordaven una festa tan vistosa. Més de mil disfressats recorregueren el poble participant d'aquesta "Rua" que el poble ha recuperada i que vol seguir. Hi hagué comparses per tots els gusts, des de "Majorets", joc d'"ajedrez", llunes i astres, índios i gitanos i tota classe d'imitacions de personatges que no podem anomenar perquè no bastaria una plana. Fins i tot dels pobles veïns es desplaçaren per veure i participar a la nostra "RUA". La gent del poble en massa, es llançà al carrer, i la plaça no bastà per acollir la gentada. Al final hi hagué coca i vi per a tothom, acabant amb simbombades i cantant i ballant fins que tingueren alè.

Artà sap fer festa i en fa, i de cada any ho és i ha de ser més participada. Així que fins l'any qui ve i per molts d'anys.
G.B.

JAUME FUSTER A L'INSTITUT

Cada any, el seminari de Català, designa tres llibres de lectura obligada per aprovar l'assignatura. Enguany un dels llibres preparats per a segon de B.U.P. era "La Corona Valenciana". Aquest llibre va tenir un gran èxit entre els lectors d'aquest curs.

Amb això, en demanar-nos a veure si ens agradaria que l'actor de l'obra vengués a donar-nos una conferència el "Sí" va ésser quasi unànime.

La conferència es va donar Dimecres dia 13 de Febrer al saló d'Actes de l'Institut i va durar dues hores i mitja (de les onze a la una) La xerrada, com vos podeu pensar, va girar entorn dels seus llibres escrits i molt especialment sobre "La Corona Valenciana".

El conegut nom d'aquest escriptor és Jaume Fuster i Guillellmó. Va néixer el 17 de Novembre de 1945 a Barcelona. Està casat amb Maria Antònia Oliver, que és de Manacor i com ell, escriptora. Ara viu a Barcelona.

La seva primera obra important va ésser "Abans del Foc" (1971). Fins ara ha escrit nou

obres:

"Breu història del Teatre Català (1967), "Abans del Foc a 1972 i de la qual tant sols s'han venut 2.000 exemplars, "De mica en mica s'omple la pica" (1972) i que és la que ha tengut més èxit de quantes n'ha escrit; en Català s'han venut 90.000 exemplars, 15.000 en Castellà hi ha una edició en rus i a més se n'ha fet una pel·lícula (Dinero Negro).

L'any 1976, va escriure "Tarda sessió, continua 3'45" que per a ell és l'obra més important de les que ha escrit. Dos anys després, escriu "El Congrés de la Cultura Catalana", "La Corona Valenciana, el llibre que nosaltres hem llegit, va néixer en un principi com un guió de pel·lícula. Començada a escriure al Pirineu, molt treballada a Barcelona i acabada pel Juliol d'aquell calorós estiu a Porto Cristo, és una novel·la policíaca, que narra la història del lladre de les joies de la Mare de Déu d'Elx, tot una geografia del País Valencià a la perfecció.

Un any més tard, l'any 1983 escriu "L'illa de les tres taronges", una història fantàstica

de cavallers, desenvolupada a Mallorca i a on, curiosament la capital, Montcarrà, està situada a on és Artà. El mateix any escriu "Les cartes d'Hercules Poirot". Finalment l'any passat va escriure "Les Claus de vidre".

En aquest moment no escriu res.

A més de tot aquest enfilall d'obres, ha fet traduccions, articles, conferències i a desmenyat el treball d'oficinista.

Ha realitzat els estudis de Batxiller, periodisme per lliure, francès i català.

També, és membre del col·lectiu Ofèlia Dracs.

Finalment dir que el gènere que desenvolupa sol ésser novel·la policíaca i de tipus fantàstica.

Això és tot el que ens contà en Jaume Fuster, i durant més de dues hores, i que no varen ésser més perquè era hora d'anar a dinar, amb la seva visita tots quedaren molt contents.

Joan Ginard Esteve
TALLER DE COMUNICACIÓ.

Afegitó Consanguini A J.Ginard F. "Sarasate"

¡Fora cobricaps! Veig colombrar un geni.

Tenc per orgull indesxifrable d'ésser germà teu. Em produeix una gaubança esgarriadora, pensar que jo som un rebroll del mateix arbre excels del qual tú n'ets branca major. La saba privilegiada d'en Tomeu Violí i de na Joana Alina Caneta, és el present i joia de la vida teva i meva.

Ara bé: Germans, sols ho som de sang. Tú ets famós. Un rei Midas del segle vint. Jo, resignat amb el càstig d'en Sísifo. Malgrat això, ens entenem amb la vista. Per entendren's no freturen les carretades de paraules que empres amb l'altra gent. Ens basta una ullada.

Parits com som del mateix ventre, tenim butlla per llevar-nos la pell, setanta vegades set, sense enmatzinar la llar de la nostra nissaga. Els nostres pares, des del Cel, estan encisats de l'obra d'en Joan Ginard Ferrer. D'una part, perquè no morirà mai i per altra, degut al que ells hi tenen que veure. Mentre que l'art d'en Sarasate (tot essent de faula), s'esvaïrà quan la humanitat s'espoltresqui.

Com a cloenda, vull dir-te que l'escultura millor que em puguis oferir, és l'Escultura de l'Amistat fraterna. Just com la d'ara mateix i per a sempre.

Ton germà: Pere Ginard.

Penjoi final: A l'Edèn, en Pascal es trenca el cap i torna boig intentant descobrir la llei de la teva vitalitat.

Ma apagada gelosia, que dins mon cor es batega, per vós germà meu s'ofega com anhelant Parusia.

Del Plor d'un univitelí.

A JOAN MESQUIDA:

GLOSADA UFOLOGICA

Ahir, poncella adormida
dins els jaços de l'Olimp.
Avui, Rosa amorosida
dels quàssars afavorida,
karmàtica flor del timp.

Pere Ginard.

ARTÀ I ELS ARTANENCS

UNA ESPERAÇA: ARGENTINA

Molts del nostres veïns d'Artà, a finals del segle XIX i principi del XX, varen haver d'anar-se'n a fora, degut a què Mallorca es trobava dins una època un tant espínosa econòmicament i amb un gran augment de població. Així doncs els tres llocs principals d'emigracions varen ésser: Puerto Rico, Cuba i principalment Argentina. Aquesta gent tenia l'esperança de trobar-se amb els altres artanencs dels quals havien sabut que la vida allà era molt més grata, tenint la seguretat de trobar-hi feina, però no sabent quina.

Aquest moviment va aturar-se a principis del XX, doncs l'augment de població es va anar estabilitzant. Però als voltants dels anys cinquanta les emigracions varen cobrar altra volta una gran auge, i aquesta vegada amb més força; a conseqüència de les pèrdues que tengueren lloc durant la Guerra Civil Espanyola, lo que va fer que Espanya va anar uns quaranta anys enrera en comparació els altres països.

Aquesta segona anada es desenvoluparà amb unes quantes línies més; això es deu, a què la nostra informació prové de les persones que ho han viscut i ens ho han contat detalladament, aquestes són:

- **Pep Carrió (Cuníll), Concepció Arbona**
- **Toni Ginard (Toni Rei), Margarita Ginard (Terres)**
- **Julio Infante Navarro (Argentino)**

El Focus principal d'emigració dels anys cinquanta era ja concretament Argentina. Les comarques més afectades eren: San Juan i Mar del Plata, encara que hi havia altres zones. La duració de la seva estància és una data un tant inestable, però la mitja era d'uns vint anys. No podien anar-se'n sense saber que allà qualcú els esperava amb feina segura, i se responsabilitzava d'ells durant un cert temps.

Si aquesta persona responsable no era del seu agrat, el govern les pagava el viatge de tornada.

La feina que els era oferida, quasi sempre, era la de pagès encara que n'hi podia haver d'altres. Generalment era ben pagada, doncs tenien boblers per enviar a Mallorca, per menjar bé i per poder divertir-se; això no vol dir que fossin rics, sinó que la gent feia feina per viure i no vivien per fer feina, com era el cas d'aquí.

En quant a la relació que hi havia entre els paisans d'allà i els nostres artanencs, tots els entrevistats han coincidit, dient-nos:

"Mos tractaven molt bé, millor que un d'ells, és a dir, l'argentí és més obert que l'espanyol, amb el tracte amb els forasters".

"L'emigrant espanyol era més contractat a les feines que no un argentí".

Una altra cosa bastant curiosa, segons ens han contat, és la manera com els argentins tracten el turista, (no és un turista estranger, sinó que és nacional); així tenim, que els mesos d'estiu tots els empleats en construccions han de deixar la feina, per no molestar. Vosaltres vos demanareu: ¿Què fan si no treballen?, doncs bé. la feina no s'atura ja que el seu treball està basat damunt l'hosteleria. Una d'aquestes

zones a on se du a terme aquest tracte és Mar del Plata.

Altres aspectes a destacar, com és l'alimentació difereix bastant a la mallorquina, perquè aquella està basada fonamentalment en la carn, cosa que a Artà, en aquell temps qui podia menjar un poc de carn es podia considerar una persona amb sort. Amb aquest canvi tant brutal sovint sufrien infeccions a l'estómac, fins que se varen adaptar.

Un costum molt apreciat dels argentins i adaptat pels emigrants era oferir una tassa de mate, no només en temps de la visita, sinó que se prenia a tota hora. Aquesta beguda consistia amb: aigua teba, amb una herba(especial) i sucre. Una cosa curiosa, era que quan havien de beure "el mate" només tenien una tassa, amb forma de pera, que la se passaven i en bevien un glop.

Les festes tenien un sentit distint, ja que allà era una cosa que es feia cada dissabte. Consistien en reunions familiars, amistoses, etc... On es ballava el pasodoble, tango, vals...

La religió no influïa damunt la manera de ser. Era la mateixa que tenien aquí amb una variant, dins un carrer hi podien trobar sis o set esglésies i no cap d'igual religió. Dins els anys cinquanta aquestes no eren molt freqüentades, malgrat tot la fe persistia.

I per acabar els varem fer una pregunta que d'alguna manera ho resumeix tot: "¿Si estiguéssiu en aquell temps, tornariau partir cap a l'Argentina?" I la seva resposta sense cap vacil·lació va ésser "SI".

Als argentins una cosa només les direm: GRÀCIES.

Joana Maria Massanet
Antonia Guiscafrè
TALLER DE COMUNICACIONS

Pep Cuníll a l'Argentina

AIXÍ M'HO CONTÀ

—EN LLUÍS BRANCANEVADA—

(I)

Per M. Tous

Un diumenge per la tarda, acabant ja el mes d'abril, m'havia quedat sol a casa. No sabia què fer. Tampoc entre els amics tenia cap eixida pensada. Després de voltejar mig avorrit per dins ca nostra, sense tenir idea de com passaria aquell capvespre, vaig dirigir les meves passes cap a una petita llibreria que omplia un buit dins del menjador. Aquesta peça estava quasi a les fosques ja que, les portelles d'una finestra per on hi entrava la llum, romanien empeses. De les estanteries, a l'atzar, la meua mà, me tregué un llibre. Fou aquest de reduïdes dimensions, i estava curosament embolicat dins d'un paper d'es-trassa.

No és d'extranyar que escara estigués en-volt, doncs, feia poques hores que un senyor molt respectable, d'edat madura i mestre en poesia me lo havia regalat. Quan me'l donava me digué: ¡Ala Lluís! Vet aci un bon llibre, i millor amic. Com jo creia que hi havia prou confiança per a fer-li una broma, quan ja lo tenia entre les meves mans, en sortiren de ma boca aquesta paraules: Potser que sia bo, però...és petit.

Aquell home, amant de les lletres, amb un somriure condescendent, al mateix temps que me posava sa mà amiga sobre l'espatlla me contestà: És veritat lo que dius, però...és molt feixuc; te recoman que lo llegequis, almanco, dues vegades.

Sense desempaquetar-lo me'l pos baix xella, surt al carrer i tanc les portes amb pany i clau. Amb brúixola incerta me pos a caminar cavil·lós. No me'n donava compte de per quins carrers passava. Semblava com si em trobas fora de ma persona, hipnotitzat o sonàmbul. Quan vaig retornar a mi, estava a la sortida del poble, prop de "Sa Clota", trepitjant la carretera polsosa de l'Ermitea.

Per ella continuu caminant fins el segon carreró de ma dreta. El destí volgué que per allà men'anàs. Les dues bandes d'aquest caminet de fondes ginyes i còdols a lloure, queden guardades per parets seques. A les pedres de que n'estan pujades la força del temps se n'ha cuidat de vestir-les de color obscur i cobrir-les de mollera roquera. Sobre elles hi creixen, a balquena, esperegueres, aritges i santjuanet que en dubtosa convivència formen barsisses espleringades d'un verd espi-nós.

Ja per aquestes saons, molta gent sol dormir la sesta. També s'esten els favars que resten amb sos ulls reclinats, tupats per l'ardenta llum solar que, durant algunes hores escalfa, en desmesia, la tendresa de les plantes. Roselles, clavells, calabruixes i cards de flor morada, alegraven la magror d'aquelles terres.

Una forta capbaixada de corba tancada, me duria sobre un pont que hi ha per aquell terreny on s'hi confonen els terminis d'Es Serral i Ses Païsses. Alguns també, l'anomenen per Son Turriscus.

La primavera està de ple en son esplendor. Tota la natura exulta d'alegria i fertilitat. Les alberes de mà esquerra, a l'empenta d'un tenu ambatol, mouen alegres ses fulles com si fossen peperins en festa i, alberguen als curulls de son ramatge, tudons o tórtors que niuen i ronquen, defensant el seu espai.

Falaguers boten els llagosts. Esbarts de caderneres i passarells volategen i canten amb ses gargamelles untades de mel, alegres himnes a la vida que comença, de bell nou, i se respira l'aroma agradable de les flors camperoles que, a la cridada de la seva estació, li responen atentes i nobles, obrient-li per més gaubança, de pinte en ample sos petals de garrits colors.

També en mi havia florit la més bella època de l'any fent brostar de mon cor dues passions o curolles, que me feien penar. Estava preocupat per la gran divergència que hi havia entre elles. Se sucaven de front com els xots. La diferència era com la de la nit al dia, com la del blanc al negre, com la de l'aigua al foc. Per una banda, sentia desitjos d'entrar a un seminari i estudiar per a religió. Per l'altra me trobava fortament atret per l'amor de Na Raig de Lluna. Aquests dos sentiments se mesclaven dins mi, creant-me una situació d'angunia.

(continuarà)

UNA RATA CELLARDA AL PARLAMENT

Mil nou-cents vuitanta-quatre ha quedat en-
rera. Segons la idea de George Orwell hem en-
trat dins el futur.

Si bé per sort, no s'han complit les seves pre-
diccions sobre el sistema social, cert és que
no estam tan lluny del que descriu, com tots
intentam.

De cada dia ens planifiquen més la nostra vi-
da: De tal hora i dia, a fer feina (no sempre la
que t'agrada, sinó la que et donen). De tal hora
i dia a divertir-te. Per fer-ho, et donen aquest
o aquest altre aparatell; també pots anar a
aquest lloc, autoritzat per a la diversió...

Però, car ¡Això és una exageració total. Jo
faç i dic el que em dona la gana. Tenc les me-
ves idees...

Tampoc, com a "1984", ens prohibeixen opi-
nar damunt qualsevol tema. No és necessari:
Formam part d'una societat conformista a
més no poder. Som uns inactius totals, uns
morts. Per la televisió ens montren com mils
de persones moren de fam, mentre altra tant
ho espera, amb res més que la pell damunt els
ossos. Ens mostren com el govern es gasta mi-
lions de pessetes (de les nostres pessetes) en
armes, com ens fiquen dins l'O.T.A.N., malgrat
no hi estiguem d'acord.

I així:
Quins desastres. Això sí que està mal fet! Pe-
rò i que hi podem fer nosaltres?

Aquests exemples són generals, però igual
n'hi ha a carretades de particulars:

"Urbanitzen el Ravenna".

Però no veuen que encara que en principi
sembli beneficiós, per una micona de feina, a
llarg plaç és desastrós? A més de destruir un

ecosistema únic, com el del torrent de Na
Borges, i una platja verge, als nostres fills o
nèts els tocarà viure damunt una podrida illa
de ciment. És fatal, asquerós. Jo estic en con-
tra...

Tot es queda en un comentari. Qui hi ha que
es movilitzi per aturar-ho?

Finalment, per descarregar-nos de les ires
i reprimendes, no ens posen la imatge d'un "he-
retge" al qual insultam. Nosaltres, en aquest
cas, som més fins.

Uns, ens anam, al futbol i a més de veure
l'espectacle, aprofitant que l'àrbit és un venut
i aquell jugador de l'equip contrari un porc, do-
nam via lliure als impulsos violents que ens vén-
en. Uns altres, es dediquen a exterminar les
pobres aus (varen venir juies: : Tot és ploma,
de carn no en tenen, però el plaer de matar-
les!...

Una vegada descarregades les repressions,
ens sentim tranquils, preparats per suportar
una setmana més. Per seguir la mateixa rutina
de sempre; però fora actuar.

No. "1984" no està tant lluny.

I jo, què pretenc? Què proposaria?

No res. Simplement. Soc igual que vosaltres,
un mort més xuclat per les normes imposades
pel sistema. Només viure automàticament i
llavors morir.

Es el present. Es el futur.

Ps! Però tranquils, allà Dalt ens esperam
"con las manos abiertas"

Joan Ginard Esteva 12-Gener-85.
TALLER DE COMUNICACIONS.

VIATGES
millor
G.A.T. 820

C/. Binicanella, 12.- Tel 58.55 15/52 CALA MILLOR
Carretera Cala Gulla -Tél. 56 40 17 Cala Ratjada

JORGE LLULL RIERA

Distribuidor y asistencia Técnica:

BOMBAS GUINARD S.A.

C/. Figueras, 29 ARTA

Tel. 56 21 18

ESPECIAL NIEVE FIN DE SEMANA

Andorra. H.xx 1/2 Pensión 7.500,-Pts.
Sierra Nevada 8 dias.H.xxAD. 19.200 "

CHARTERS NACIONALES:

Córdoba 7.500,- "
Granada..... 7.900,- "
Málaga 7.500,- "
Santiago 7.250,- "
Barcelona..... 2.850,- "

ESPECIAL ESTUDIANTES :

Galícia 8 dias desde 12.475,-Pts.
Portugal 8 dias desde 17.850,- "
Marruecos 7 dias, desde 17.550,- "
Italia 12 dias, desde 26.175,- "
París 8 dias, desde 21.200,- "

PARA MAS INFORMACION.....
VISITENOS

MUSICA I DANSA

bona i dolenta

Avui en dia sentim parlar d'estils com el Jazz, el Rock, el Pop, el Regge etc. Naturalment cada estil té les seves pròpies característiques i hi haurà gent que considerarà millor un que l'altre.

Jo crec que la música només es pot dividir en dolenta i bona. Així de senzill, independentment de l'estil de música que sia; Pens que si analitzam lo que escoltam ens podem donar una idea millor abans de dir lo que pensam.

Ara bé, s'ha de distingir el sentit objectiu i el subjetiu d'una opinió. En el primer cas, la opinió ha d'estar basada en un sentit purament musical, examinant la música en els aspectes rítmic, melòdic i armònic.

La subjetivitat, en canvi, només depèn del gust personal.

Posaré un exemple: A mi m'agrada el Jazz perquè le seves característiques musicals tenen un valor i una importància. Per lo tant, jo puc dir el Jazz m'agrada. Conec gent que diu que el Jazz no li agrada, ara bé tenen un motiu amb el qual justifiquen la seva opinió. Això ho respect totalment.

També ens podem trobar el fet de què una determinada música agradi no per la qualitat musical sinó perquè és agradable a l'oïda, o per el simple fet d'agradar. Crec que opinions com aquesta s'han de respectar, però, per a mi, són insuficients.

El conegut Riky Gerardy deia que per començar a conèixer LA CONSAGRACIÓ DE LA PRIMAVERA l'havia escoltada desset vegades seguides i més envant si tenia ganes d'escoltar música, sentia sempre la mateixa obra.

Jaume Ginard

Tot un conjunt de figures, formes i colors, ritme i moviment, moviment que no cessa, continu, armònic, trasllat de punts d'una part a una altra, continu moviment successori de músculs i cos i ment, cos i ànima, ment i ànima, totalitat de la persona humana, complement amb la música, amb el so, amb un ritme determinat per al final, conjuntament crear una il·lusió, una realitat: La dansa, el símbol alegre i tràgic de les persones, el cos en llibertat unit amb la música, al color, a la llum, a l'harmonia, a lo clàssic i a a la ruptura de formes ;Tot en ú!

Cultura a nivell de carrer o d'amfiteatre, la gran obra cultural encara és possible a través de la dansa, de la música i del cos, successió de punts dins l'espai, punts en llibertat, l'espai deforma totalment els punts que se dibuixen en ell i ella, desmorona concepcions fermes com puguin ésser espai-temps vitals per a l'home de carrer. Espiritualment germànica front a la sensibilitat mediterrània, conjunció metòdica d'ambdues, plaer de cos, plaer de ment, plaer de músculs, plaer de sensacions acústiques i visuals, conjunció de microcosmes per una banda i de macrocosmes per un altra, do diví i treball continu, provocació i violació permanent de l'espai, la ment treballa a un ritme constant per sobre la pròpia música i amb la música al mateix temps, espectacle del moviment i de la música. Una conjunció que no podem deixar d'alabar.

Taller de comunicacions.
Antoni Picazo.

UNA SUGGERÈNCIA

Ara que ja han passat les festes de Sant Antoni i el vestit del Sant i les carotes dels dimonis han quedat arraconades fins l'any que ve, m'agradaria fer una suggerència a l'Obreria que és la que s'encarrega d'organitzar i animar aquesta festa tan nostra a la que hi pren part tot el poble.

Permeteu-me abans una espècie d'introducció. Supòs que tots estareu d'acord en una afirmació que diu que "nigú fa res per no res"; vull dir amb això que fins i tot les accions més altruistes pretenen obtenir algun benefici encara que sigui noble. Per altra banda, vivim dins un món on la competitivitat cada vegada és més forta a quasi tots els nivells, des de la política als esports. Aquesta breu introducció és per a presentar la meua suggerència que és la següent: Demanaria a l'Obreria de Sant Antoni que es plantejés la possibilitat de no establir uns premis competitiu a les carrosses de les Beneïdes. Em sembla bé que s'hagi fet així fins ara per a potenciar les carrosses i animar la gent a fer-les, però crec que seria més hermós i elegant, ja que a la Colònia ens coneixem tots, que les coses es fessin com a altres localitats similars a la nostra - per citar un cas a Son Macià - on a cada carrossa se l'obsequia amb una coca o una ensemada i una botella de xampany i als que participen de forma individual amb un petit detall (botella de ví etc.) Així s'evita la rivalitat i competitivitat i les carrosses més que esser qualificades són admirades sense perdre qualitat.

El bon seny i criteri de les persones dels pobles on les coses es realitzen d'aquesta manera, fan que la participació sigui nombrosa, constant i forta.

Caldria també establir uns criteris per assignar a cada carrossa una qualitat inicial per a cobrir les despeses (A Mancor es fa així per les Fires i Festes); no fa falta que aquesta qualitat sigui molt elevada. Pens que amb els mateixos doblers que actualment es distribueixen en premis (premis que a l'hora d'esser assignats sovint posen en "apuros" al jurat) es podrien cobrir les despeses inicials i els obsequis als que abans he fet referència.

La veritat és que no pretenc imposar cap moda nova, però m'he animat a fer aquesta suggerència a l'Obreria en vista dels bons resultats que aquesta pràctica duu a altres indrets (no un tot sol) de la nostra geografia illenca.

Una suggerència que l'Obreria de Sant Antoni té un any per davant per a considerar.

Andreu Genovart.

ESPORTS

A la Colònia de Sant Pere, malgrat no ho sembli, s'hi practiquen gran quantitat d'esports marins, però també és cert que degut a la poca extensió d'aqueixa no són molt nombrosos els adictes a tals esports.

Si haguéssim d'enumerar aquests esports per nombre d'adictes el primer lloc seria per la natació, encara que només es practiqui dins l'estiu, el segon per la pesca, el tercer per la vela i el quart per l'esquí nàutic, cal dir que també es practica un poc de rem i qualque pic han vengut piragüistes a fer demostracions.

La natació la practica tot-hom, dels més joves fins als més vells, i en tots els seus estils. ¿Qui no ha anat mai de la platja fins a la punta de l'escollera? ¿O del moll fins al far? La llàstima és que aquest esport només es pot practicar a l'estiu, ja que, per sort o per desgràcia, no estam a una illa amb clima tropical.

El segon esport majoritari seria la pesca en totes les seves variants des de la de roca fins a la de barca, passant per la submarina, però d'aquest esport ja vos xerraran més endavant.

Després de la pesca vendria la vela, esport per excel·lència dels joves, d'aquest esport se'n practiquen un parell de les seves classes, els més petits practiquen l'optimist i a la Colònia n'hi ha una bona flota que quan surt (generalment els matins) ompl de petites veles tota la costa Coloniera. Després vendrien els vaixells majors, els 420 i 470, aquests

NAUTICS

vaixells són més ràpids que els petits optimists i necessiten més vent, però quan surten amb bon vent és fantàstic veure les seves evolucions per davant La Colònia i com el proel es penja d'una corda fermada al màstil i es tira d'esquena cap a dins l'aigua. I per últim vendria el windsurf, petita post amb una vela i que des de fa uns quants anys, es pot veure per tota la badia i cada dia més gent practica.

En lo referent a esquí nàutic poc vos puc dir perquè quasi no el conec, el que sé és per que practicar-lo a part de tot el material i una lanxa molt ràpida es necessita molt d'equilibri.

Per darrer vos volia dir que a La Colònia per practicar aques esports i sobretot la vela està molt bé; a veure si ens hi veim.

J. Morey.

'ELS DARRERS DIES' EN MI JUVENTUD

Con cenizas todavía de los "foguerons" de San Antonio ya empezaban a verse cuadrillas de 5 o 6 "desflassats" por las calles. Iban a dar BROMA (de broma pesada).

El disfraz consistía en una manta atada por un extremo que se la colocaban sobre la cabeza ciñéndosela con un "vencís" mirando a través de la apertura a la altura de los ojos. Los bajitos se colocaban la atadura de la manta por dentro, aparentando más altos y engañando a los que intentaban identificarlos. También, para tal fin, cuando hablaban lo hacían de "falset". Cosa curiosa era que más de uno, al haber mantas iguales, se confundían de cuadrilla al encontrarse una o más.

Los que iban de "broma", solían ir a casas de parientes o conocidos "entrant en olivetes" con frases como estas: "què voleu tapats? Mos destaparem" "Que no hi teniu sa filla? Es molt guapa" "Madona, què podem passar? Mos destaparem", etc. Una vez en la cocina (que servía de sala de estar) donde estaba la familia con alguna amiga o vecina "fent llatra o cosint sanaietes", se entablaba una conversación (siempre falseando la voz) hasta que poco a poco les iban conociendo destapándose al final terminando en una sana y estruendosa risa.

Los que iban de "broma" pesada, en cambio, ya desde el portal y sin pedir permiso para entrar, lanzaban sus saludos: "què no hi teniu sa filla? Aquesta presumida? I què s'ha cregut que és de Ca's Marquès? Més li valdria fer més bonda. I què no heu sabeu? S'altre vespre la vérem amb En "fulano" devers Sa Clota a les fosques. No devien fer res de bo. Alerta d'aquí a 9 mesos" etc. Las cosas solían terminar muy mal.

"Es dijous jarder i es darrer dia" los jóvenes se paseaban con los bolsillos llenos de harina. Y, ¡pobre de la chica que pillaban por la calle! La dejaban como "un pobre de sopes". También tiraban agua que la impulsaban con unas "xiringues" de confección casera con dos canutos de caña de los más gruesos. Así podrían llegar a las ventanas donde se encontraban las chicas que se asomaban desde las ventanas (temerosas) para ver lo que pasaba por la calle. También les hacían llegar harina llenando huesos vacíos o en paquetes de papel.

Y..., por la noche, a poner agua a hervir para quitarse la mugre en un "ribell" (todavía no existían los cuartos de baño).

Alguna que otra noche se organizaban veladas con "ximbombes" y "xorracs" en donde sólo participaban "ets homes" ya que "elles" no perdían punto con el palmito.

Artà, febrero de 1985

Pere Claret.

ESPORTS

ARTA 0 - 0 ATCO. CIUDADELA (molt, molt, molt xarec...)

C. CALVIA 5 - 0 ARTA (mala impressió a dins i fora del camp)

Per J Mayol

Pareix que les coses no funcionen, massa "errors", dins i fora del camp.

Mal van les coses. Si per una part l'equip no n'encerta cap, també ara, pareix que la directiva dona el seu exemple desdixat. Diuen, rumors de fonts ben informades, que els jugadors no cobren i resulta que en el darrer desplaçament varen haver de fer efectiu la quota de -arbit, i que alguns no varen poder sortir al camp perquè s'havien deixat les seves fitxes a la vila d'Artà, i... més.

Ja se sap que l'esperança és lo darrer, però també és vera que per primera vegada l'equip descendirà, ja que

crec que anar a S. Salvador no mos bastarà.

Enfront del Ciudadela, res de res, i dins Calvià ja anàvem amb la idea de que se perdria, i així quina salvació poden tenir.

Ja sabem que els nostres rivals directes estan com nosaltros, però no hem de viure esperant lo que ells facin, sinó lo que hem de fer nosaltros.

Ah! i una cosa a tenir en compte, els jugadors físicament estan, o malament o desmoralitzats. Quin remei hi ha?. Ah! i aquests 15 dies el Balears i el Mallorca. Mal panorama.

ALTRES RESULTATS

FUTBOL:

Alevins.-
Olimpíic 2 Avance 0
Avance 1 Poblense 3

Infantils.-
Avance 3 B.R. Llull 2
Escolar 3 Avance 0

Juvenils.-
Artà 4 Algaida 1
(Juani 2, Jordi i "Suñer").
Petra 3 Artà 2
(Ginart i Caldentey).

Penyes.-
B. Alameda 3 Ferrutx 1
Bellpuig 1 S. Jaime 1
Ferrutx 2 P. Manacor 2
Petra 2 Bellpuig 2

BASQUET:

S. Salvador 43 S. José B 34
Campos 44 S. Salvador 56
Escolar 51 Salvador 42
S. Salvador 76 S. Alfons 49

El S. Salvador és campió del grup C amb una sola derrota.

SEMENTALES

ellos dos soldados al mando del sargento Oliver Hidalgo.

Desde el pasado día 8 de febrero están otra vez en nuestra parada los caballos sementales del Estado. El nuevo local está ubicado en Es Pujols (Barbacoa d'Artà). Cuidan de

La parada consiste en dos caballos, un trotón francés, llamado "Ego", y otro de tiro de nombre "Borrego". Se quedarán cuatro meses y el precio por cubrición es de 432.- ptas.

VIAJES MARSANS S.A.

ESPECIAL PUENTE DE SAN JOSE

15 - 19 Marzo EXCURSION A ZARAGOZA

Marzo 15.- Salida en barco a las 23'45 h.
Marzo 16.- Barcelona - Zaragoza en autocar.
Marzo 17.- Zaragoza - Parque Nat. de Ordesa.
Marzo 18.- Zaragoza - M. Piedra/Calatayud.
Marzo 19.- Zaragoza - Barcelona. Día libre.
Salida hacia Palma a las 23'30 h.
Marzo 20.- Llegada a Palma a las 8'00 h.

PRECIO POR PERSONA: 14.490.- Ptas.
Suplemento Camarote: 2.500.- Ptas.

Estos precios incluyen:
Pensión completa y almuerzo en ruta, Hab. con baño. Autocar con Video, TV. Excursiones y Guía.

PARA MAS INFORMACION
Miguel Dalmau, Tel 56 25 45
"Es Pai den Sales"
ARTA.

Un sol
fi:
Mallorca.

CONSELL
INSULAR
DE MALLORCA